

sulyosan görnyed ez a teher! — szivesebben fizetnék ezt, ha egyenes uton javítaná a tanító helyzetét.

Belevágtuk a kezünket ebbe a csalános kérdésbe, amely annyi kezét megsebezett, anélkül, hogy ezek a kezek eredményt tudtak volna elérni. Fölbuzdult iskolaszékek, nagyot akaró tanügyi hatóságok pallost emeltek a priváta fölé s a priváta most is él és terpezkedik. A privátát nem is fogja a törvény, a rendelet megszüntetni, mert a tilalommal szemben rejtett formákat találnak, hanem a szülők. Az apáknak és anyáknak szervezkedése az igazságtalan adó és a szegényeket megalázó különbségtevés ellen.

Nem tudjuk, divatban lesznek újra az ugynevezett „szülői értekezletek”, a melyekkel a család és az iskola között való kapcsolatot akarják megszilárdítani, a tüzhely nevelőinek nézeteit meghallgatni az iskolai nevelésről. Mi, az iskolai év kezdetén, e lapok hasábjain összehívjuk az első szülői értekezletet. Napirend: *pártolják-e a mélyen tisztelt szülők a privátát?*

Milyen lesz az Óvártér?

Holnap dönti el a városrendező bizottság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 25

Holnap a városrendező bizottság ülést tart. Ez az ülés azért érdemel nagyobb figyelmet, mert az első alkalom, amely a vashidak építkezése folytán már pozitív és részletkérdést állít a törvényhatósági bizottság tagjai elé és a bizottságnak véleményét kell mondani az Óvártér végleges rendezése fölött.

A Rossi és Pellegrini cég jövő héten meg akarja kezdeni az ujaradi vashíd feljáróinak és csatornáinak építését. A tanács erre megadta a felhatalmazást. A csatorna azon a földön fog feküdni, mely a Bocskó-utcát összeköti az új hiddal s ez az útvonal az Óvártérrel vágja ketté s befolyásolja a nagy értékű terület az egész rendezési tervét.

Az Óvártér rendezésének lángelméjű tervezője, Palóczy Antal fővárosi építész-tanár még a tavaszel elkészült munkájával s az *Aradi Közlöny* annak idején ismertette olvasóival a gyönyörűen kontemplált új városrész leírását.

A városrendező-bizottság is foglalkozott a terv megvalósításának módjaital s a tárgyalások folyamán felmerült kívánalmaknak megfelelő átdolgozás céljától visszaadták Palóczy tanárnak a műszaki leírást és a rajzokat.

Az átdolgozott munkát a napokban érkezett vissza s ebben már gondoskodva van a körtöltésről, a téli kikötőről s a tőzna egyesület által kért sporttelepről is. Az átdolgozás is számolt azaz, hogy ebben a városrészben gyártelepek nem létesülnek ugyan — a textilgyár számára se itt jelölték ki helyet — de az élénk ipari és kereskedelmi élet fejlődéséről széles utak, utcák és terek által gondoskodik. A bizottságnak javaslatot kell készítenie a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé a főszabályozási vonal, illetve a hidhoz vezető út kijelöléséről s az egész rendezés keresztülvitele tárgyában. A rendezés megvalósításának feltétele, hogy az Átséi féle terület, mely kincstári tulajdon s melyből egy részt már a hidfeljáróhoz megstergett a város, a pénzügyminiszter átengedje. A rendezés költségeit a téren fekvő telkek eladásából akarja fedezni a tanács s a következő eljárást fogja holnap Lőcs Renső tanácsnok ajánlani a rendező bizottságnak:

Ossza három övezetre a város a terület. (Az eredeti terv keresztülvitele alkalmával négy övezetről volt szó.)

Az első övezetbe azok a telkek esnek, amelyek a Bocskó-utca torkolata és a védőtöltés között fekszenek. Ezek kerülnének legelőször eladásra s ezek árából a rendezés költségeinek egy része fedezhető. A második övezet felöleli azokat a parcellákat, melyek a kijelölt két középület, a templom és esetleg egy iskola körül terülnek el. A harmadik zónába tartozó háshelyek a Maros partján húzódnak végig.

A bizottság feladata kijelölni az utcák helyeit. Azok feltöltésének költségeit a várost terhelik. Meg kell állapítani a csatorna hálózat irányát.

részvények hasonlóan a család birtokában vannak.

Mikor Vanderbilt Kornél meghalt, hagyatékában csak két millió dollár értékű New York Central vasutészvényét találtak, vagyis az alapítóknek csak két százalékát. A vasut többségi kötvényeiből azonban husz millió dollárnyi volt a hagyatékban. Ez jellemző a Vanderbiltek vagyoni politikájára nézve. Csupa fix és elsősorban kamatozó papíroik vannak. A részvényeseknek csak az jut, ami az ő kielégítésük után marad.

A családi vagyon megalapítójának, a Commodorenak szülei körülbelül ötvenezer dollár vagyonnal bírtak. A Commodore még mint kisgyermek fiatalember úgy kezdte a pályáját, hogy az anyjától kölcsönzött száz dollárral egy kis vitorlást vett, amely Staten-Island és New York között járt. 1818-ban már három hajója volt és kilencszáz dollárja a bankban. Nagyven esztendőskorában ő volt a New York környéki vízközlekedés ura és ötvenezer dollár vagyon birtokosa. Ekkor volt a gőshajó alkalmazásában és mikor az aranyláz kitört, ő szervezte az első személyszállító kocsi közlekedést Nikaraguán át. A vasutak jelentőségét 1844-ben ismerte föl. Hajóit eladta és vasuti részvényeket vásárolt, még pedig a New York New Haven vasutét. 1863-ban megvásárolta a New York-Harlem vasut részvényeinek jó részét, amely alapja volt a mostani nagy New York Central vasutnak. Négy évvel később elindította ennek a társaságnak s ettől kezdve egész

élete a szervezés, építés, terjeszkedés küzdelmeiben folyt le. Amikor 1877-ben meghalt, száz millió dollárt hagyott. Küzdelmes életének jelszava volt: amit más megtenet, én is elvégezhetem. Sokszor mondta, hogy a Wall Street evanként egy millióval tartozik neki. Küzdelmében sokszor megszorították, de sohasem győztek le. Mikor a polgárháború idején a délnek Merrimac nevű hajója fenyegette a partot, Vanderbilt odaadta a legnagyobb és leggyorsabb hajóját a kormányoknak, hogy küldje a délnek hadihajója ellen. A csatát más hajó küzdötte le, de a kongresszus mégis éremmel honorálta Vanderbilt áldozatkészségét.

Vanderbilt Vilmos volt, aki a vasuti hálózatot kiterjesztette és a bátyjától örökölt vagyont megsokszorozta. 1885-ben halt meg, négy fiút és négy leányt hagyván hátra. Ez a generáció, élén Kornéllal, a család új fejével, építette a pompás palotákat s került a társadalmi élet élére. Kornél a Fifth Avenue és ötvenhatedik uca sarkán épített, K. Vilmos a Fifth Avenue és ötvenkettődik uca sarkán, a két lány, Sloanené és Shepardné szintén itt, Webb doktorné falusi kastélyt a Shelburne nevű jószágban. Kornél építette a legszebb amerikai nyaralót, a Newporti ugynevezett Breakers kastélyt. A család akkori feje szintelen ember volt s főleg jótékonyssággal foglalkozott. 1889-ben halt meg paralízisben. Utóda a családfő méltóságban, K. (Kissam) Vilmos szintén nem tűnt ki semmiféle tevékenységben. Pár évvel ezelőtt elvált a feleségétől és Rutherford asz-

A menyházai értekezlet.

A magánvasutak tanácskozásának befejezése.

Köszönet Fábry Sándornak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 25.

Ma délelőtt ért véget az ország magánvasutjainak Menyházán tartott háromnapos értekezlete. A nagyjelentőségű tanácskozások központja ma is az új vicinális-törvénytervezet megvitatása volt és erre vonatkozólag a mai konferencia a magánvasutaknak egy régi, politikailag is jelentős sérelmével foglalkozott. Az értekezlet végén az egybegyűlt lelkes ovációban részesítették Fábry Sándor dr.-t, az *Acsev.* vezérigazgatóját, a tanácskozások tapintatos és szakértő vezetőjét.

A menyházai értekezlet befejező tanácskozásairól itt következik tudósításunk:

A „Magyar Magánvasutak Együttes Értekezlete” ma délelőtt tizenegy órakor fejezte be tanácskozásait. Utoljára az új vicinális törvénytervezetének egy igen neveseles pontját, a 91. §-t vitatták meg, amely ugyan az 1896. évi XXVI. t.-c. kibővítését tartalmazza, de nem földi teljesen az ország magánvasutjainak egy régi kérelmét. A régi törvény ugyanis a *közigazgatási bíróságnak kompetenciáját* mondja ki a vasuti és hajósági vállalatokra nézve, de csak nagyon kevés ügyben, úgy, hogy a vasutaknak a közigazgatási hatóságokkal felmerülő vitáiban legnagyobb részben a *minisztérium maradt illetékes*. Ennek megváltoztatását a magánvasutak már három évvel ezelőtt előterjesztésben kérték a minisztériumtól, de eredménytelenül. Különösen a vasuti engedélyekben foglalt az a kötelezettség, hogy minden későbbi miniszteri rendeletnek is feltétlenül alávetni tartoznak magukat, nagyon tág terület nyit az esetleges hatalmi visszaélésekre.

A mai értekezleten többen felszóltak ennél a kérdésnél. Hangoztatták azt, hogy egy törvénytelen kormány, mely az államvasutak hatalmas hálózatát és gazdasági erejét kezében tartja, visszaéléssel ellen csak a *kellőkép körülbástyázott autonómiával bíró magán-*

szonyt vette nőül. Iszóta Franciaországban él s egyikét tartja a legnagyobb versenytárlóknak.

A most élő generáció feje Vanderbilt Kornél, aki atyja akarata ellenére szegény lányt vett el s ezért örökségül csak egy millió dollárt kapott. Ifjabb testvére, Alfréd, azonban önként adott neki még betét. Most ez a ház a feje az amerikai társaságnak és nem hallani mást, mint őssainte dicsőretet Kornél szegény származásu, de elragadóan szép és kedves feleségéről. Kornél különben erős munkás és kiváló gépész. Sokfelé dolgozik, de a mellett a társaságnak is kitűnő vezéralakja. Ő rá bízta Vilmos császár ellátását és Henrik német herceget is. Széchenyi László gróf ennek a derék embernek hugát vette el.

Vanderbilt Alfréd, atyjának főörököse csak a lovak iránt érdeklődik. Elvált feleségétől és most azzal mulat, hogy London és Brighton között napi kocsiközlekedést tart fenn. Az ifjabb K. Vilmos az automobil-sport lelkes híve. A világ legvakmerőbb softőrjeinek egyike s ő alapította a Vanderbilt serleget, az automobil versenyek az előkelő díját. Testvérük, Consuelo, Marlborough herceg felesége, aki azonban férjétől elválva él. A többi, ifjú Vanderbilt sarjadék élvezi az életet, a melyet elődeik asszoniáltsága és szorgalma rájuk nézve gondtalanná, nyugalmassá és fényessé tett.

vasutak vehetnek forgalmi gazdasági tekintetben több-kevesebb korlátot. Az értekezlet ezért kéri a kormányt, hogy a független közgazgatási bíróság ilyen irányú kompetenciájának kiterjesztését vegye bele az új törvénybe és így hozza helyre a réginek hibáját. Az értekezletnek a kívánságát belefoglalják abba a memorandumba, melyet — miútt említettük — az Acsev. Igazgatósága, mint a magánvasutak értekezletének jelenlegi ügyvezelője szövegesen majd meg.

E határozat után Zerkovits Rudolf, az A. H. M. V. vezérigazgatója tett jelentést a Gazdasági vasutak üzletkezelése című művének elkészültéről. Az értekezlet kimendotta, hogy a művet már előre erkölcsi támogatásban részesít. A tanácskozások befejezése után Haich Károly, a mátra-körösvidéki vasut főfelügyelője az összes magánvasutak megbízottainak nevében meleg szavakban mondott köszönetet Fábry Sándor dr.-nak az értekezlet tapintatos, körültekintő és szakavatott vezetéséért, valamint az Acsev. szilvas vendéglátásáért. A beszéd végestével a jelen voltak zajos óvációban részesítették Fábryt, akit megköszönve exit, be-rekesztette az értekezletet.

A menyházai vendégek ezután déli 12 órakor az Acsev. részéről rendelkezésükre bocsátott különvonattal bejöttek Aradra, honnan egy részük azonnal, más részük ma este tovább utazott.

A KIRÁLY nem jön a nagygyakorlatra.

Az orvosok nem engedik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Alig néhány napja, hogy a király Magyarországon tervezett tartózkodásának programját nyilvánosságra hozták. A budai várkastélyban, a gödöllői kastélyban, s különösen Veszprémben meg környékén lázasan készülődnek az uralkodó fogadtatására, de várja I. Ferenc Józsefet az egész ország. Beavatott körökből azonban azt az értesülést kapja *A Polgár*, hogy a király aligha jön Magyarországra, a veszprémi megyei nagygyakorlatokon pedig semmi esetre sem vesz részt és csupán Ferenc Ferdinánd trónörökös fog ezekben részt venni.

Bár ezt a hirt valószínűleg cáfolni igyekezzenek majd, de az értesülést megerősíti több körülmény. Ha a király jelenleg nem is beteg, téli szenvedései és a jubileumi ünnepek rendkívül kimerítették. Edvárd angol király látogatásakor Ischlben általános megdöbbenést keltett, hogy ő felsége teljesen megtört, sápadt emberré vált. Orvosai tehát érthetőleg féltik a nagygyakorlatok izgalmaiktól, s mivel az uralkodónak súlyos gyomorbaaja is kiújult, a legjobb esetben Gödöllőn tartózkodhatik néhány hétig, ha ugyan erről is nem lesz kénytelen lemondani. A nagygyakorlatra azonban nem akarják engedni orvosai.

Amennyire lesújtó ez a legközvetlenebb, feltétlenül megbízható forrásból kapott híradásunk, annyira nem meglepő. Téli betegsége óta az országot nem informálták őszintén az uralkodó hogyváltáról és most is az a terv, hogy a veszprémi látogatás elmaradását csak az utolsó pillanatban fogják publikálni. Magasabb katonai körökben meg az udvarhoz közelálló társaságaiban már napok óta szenzációként tárgyalják,

hogy a nagygyakorlatokra meghívott német főhercegek is a király állapota miatt maradnak távol Magyarországtól. Szeptemberben a Bakony tájékán és a Bakony-hegységben már olyan hűvös idők járnak, hogy a lovaglás kész veszedelem volna az uralkodónak, aki eddigi megállapodás szerint Budapesten keresztül utazva, csupán Gödöllőt keresi föl. De az is lehet, hogy a király az egész ősz Ischlben tölti.

Hiába készült tehát a sok disz-sátor, hiába lobogózzák föl a veszprémi zegzugos utcák házait, s hiába készül a magyar nép, hogy I. Ferenc József elé járuljon — nem jöhet már a király most, amikor akar jönni. Nem engedik azok, akik féltik az egészségét és az életét.

A megerősítés.

A jól informált koalíciós *Esti Ujság*-nak Bécsből ma este a következőket jelentik:

A Polgár című budapesti lapnak az a híre, hogy a király nem vesz részt a veszprémi nagygyakorlatokon, Bécsben nagy feltűnést keltett. Noha ez a hír az első pillanatra valószínűtlennek látszott, mégis megerősítik. Hír szerint ugyanis a király valóban nem vesz részt a veszprémi nagygyakorlaton, hanem a hadsereg fővezetését Ferenc Ferdinánd trónörökösre bizza. A király ugyan teljesen jól érzi magát, de az orvosok óvatosságból azt ajánlották neki, hogy ne vesse alá magát a négy napos nagygyakorlattal járó fáradalmaknak, annál kevésbé, mert a Szilvásiában megtartott nagygyakorlatokról is gyengélkedve tért vissza Bécsbe. Egyelőre az orvosok fejezték ki előtte azt az óhaj-tásukat, hogy maradjon távol a nagygyakorlatról; annyi bizonyos, hogy a király fenntartotta magának a döntést, de valószínű, hogy meg fog hajolni környezetének kérése előtt. Ebben az esetben közvetlenül a nagygyakorlatok megkezdése előtt szeptember legelső napjaiban hivatalos közlemény fog megjelenni és ugyanekkor Őfelsége Ferenc Ferdinánd trónörökös meg fogja bizni a nagygyakorlatok vezetésével. A király szeptember elején Gödöllőre érkezik. A nagygyakorlatok idejére Őfelsége számára külön hirszolgalatot rendeznek be, hogy pontosan értesítsék a nagygyakorlat részleteiről. A király néhány hétig marad Gödöllőn, azután Budapestre megy, ahol jelen lesz a delegáció megnyitására és valószínűleg csak októberben utazik vissza. Az az állítás, hogy a király gyengélkedik, nem felel meg a valóságnak. A király részvétele az udvari ebéden és ünnepélyeken és legutóbb az angol királyi való találkozására, valamint a születésnapjára rendezett ünnepségek eléggé megcáfolják ezt a hirt.

Mégis cáfolnak.

A hivatalos M. T. I. éjjel jelenti:

„Egy reggeli lap azt híreszteli, hogy a király nem jön a veszprémi nagygyakorlatokra. Illetékes helyen ő felsége programjának illetően változásáról egyáltalában nem bírnak tudomással.”

A *Pester Lloyd*-nak jelentik Bécsből: A király szeptember 3-áig Ischlben marad. Onnan két napra Bécsbe, onnan pedig Budapestre utazik. Szeptember 16-tól 18-ig ő felsége a veszprémi nagygyakorlatokon vesz részt, azután visszatér Budapestre, ahol szeptember végéig marad. Szeptember vége felé lesznek a delegációs ebédek, a

melyek után a király rövid tartózkodásra Gödöllőre megy. Október elején a király visszatér Bécsbe, ahol a hónap közepe táján fogadja a spanyol királyi pár látogatását.

Harcias beszámoló

Mit mondott Pop C Világoson?
Vita Lueger és a Gotterhalte körül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

A többi román nemzetiségi képviselőkhöz hasonlóan most tartja beszámoló körútját Pop C. István világosi képviselő is. A román beszámolókról az *Aradi Közlöny* részletesen megemlékezett és több ízben elismerőleg szólt arról, hogy a román képviselők e beszámolóikban nem a magyarság elleni harcot, hanem éppen a magyar nemzethez való közeledést hirdették. A magyarok és a románok közötti egyetértés elérésére mi a magunk részéről is mindig ezt a barátságos közeledést tartottuk legjobb eszköznek, annál nagyobb meglepetéssel olvastuk most Pop C. vasárnapi beszámoló beszédét az aradi *Tribuna* tudósításában.

A *Tribuna*-nak a világosi népgyűlésről szóló tudósítása, bőven referálva a népgyűlésről, ugyancsak magyarellenes színtűn tünteti fel Pop C. beszámolóját. E beszámoló főbb mozzanatai a tudósítás szerint ezek voltak:

(A *Tribuna* a beszámolókról.)

Pop C. István vasárnap délután tartotta világosi beszámolóját Goldis Lászlónak, a radnai képviselőnek kíséretében és az aradmegyei romátság nagyszámú részvétele mellett. A népgyűlés, melyen Hotorn Jakab dr. világosi ügyvéd elnökölt, elsősorban is a következő táviratot intézte Ischlbe:

Ő császári Felsége kabinettródiájának

Ischl.

A mai napon Világoson tartott népgyűlésnek résztvevői, mint a magyarországi román népnek jelenlévő fiai tántoríthatatlan hűségük és ragaszkodásuk kifejezését küldik a dicsőséges trón elé.

Pop C. István tartotta meg ezután beszámolóját, melynek bevezetésében a mérsékelt román párt alakítási kíséretével foglalkozott s azt szerencsétlen és hiábavaló próbálatásnak mondotta. Őül, — ugymond — hogy a világosi kerületben nem akad áruló. Hangoztatva ezután az általános titkos választói jogért indítandó akció szükségét, megemlékezett arról az időről, mikor ők a memorandummal Bécsben voltak és ott Lueger és Schneider képviselők fogadták őket; Lueger akkor még jelentéktelen képviselő volt, ma pedig a császárnak legkedvesebb embere. Lueger nevének említésekor a gyűlés lelkesen éljenzett. Beszéd után a császárról, aki az általános választói jogot kívánja. Európa valamennyi kulturális népének — ugymond — szimpátiáját bírják a románok, nem is szabad nekik megtántorodniok.

Goldis László beszéde után Lazarescu Miklós határozati javaslatot terjesztett elő, mely elismerést szavaz a nemzetiségi képviselők működéséért, felhívja a képviselőket, hogy foglaljanak állást a nemzetiségi képviselők üldözésével szemben és kéri ő felségétől a politikai elítéltek megkegyelmezését. A gyűlés vé-

gestével a zene rásendített a Gotterhaltéra, a császári himnuszra, melynek utolsó sorait teljesen énekelte a széleslő tömeg, elfelejtve a császárt.

(Pop István nyilatkozata.)

A népgyűlésnek ilyen lefolyása valószínűleg provokáló a magyarságra s mindenre alkalmas, csak a békés egyetértés előidézésére nem. Felvilágosításért fordultunk ezért Pop C. István dr.-hoz, aki kérdésünkre ezeket mondta:

— Nem áll az, hogy az Ischlbe küldött táviratunkban a felséget császárnak neveztük. Mi a királyhoz küldtünk táviratot. Annyi lény, hogy a román nép a felséget mindig császárnak mondja, de én beszédemben mindig a királyt említettem. A mi pedig a Luegerre való hivatkozást illeti, én ezeket mondtam: „Minket azzal vádolnak, hogy kifelé keresünk barátokat; adják meg a teljes jogegyenlőséget, akkor mi sohasem megyünk Budapestnél távolabb. Mindaddig, amíg a magyar kormány utját igyekszik állni annak, hogy O felsége az általános választói jogot megadja, mindaddig ne vegyék rossz néven tőlünk, hogyha még a horvátokat is pártoljuk, mert azok a jogegyenlőségért folytatott küzdelemünkben együttéreznek velünk. Különbben a barátok keresését a magyaroktól tanultuk. A magyarok is kerestek barátokat Csehországban; ilyen barátokkal mi is dicsekedhetünk: a keresztényszociálistákkal, akiknek vezére, Lueger, szívesen fogadott minket, mikor a memorandummal Bécsbe mentünk”. — Ennyit mondtam Luegerrel. Ami pedig a Gotterhaltét illeti, azt a népgyűléstől teljesen különálló cigányzenekar kezdte huzni a népgyűlés berekesztése után és Hotorán Jakab dr., a népgyűlés elnöke, intett is a cigányoknak, hogy ezt ne huzzák.

Ezeket mondotta munkatársunknak a világosi képviselő. Akárhogy is álljon a dolog, annyi tény, hogy az a politika, amely Bécs és a horvátok mellé állva akarna érvényesülni Magyarországon, a megértést és az áldásos együttműködést akadályozza meg.

TANÚGY.

(—) Női kereskedelmi tanfolyam Aradon. Az Aradi Kereskedők Köre, amint az első évben, az idén is női kereskedelmi tanfolyamot szervez, amelynek azonban ezuttal nyilvánossági joga lesz, és a mely állami ellenőrség alatt áll. A kör a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz fordult a tanfolyam engedélyezéséért s Mártonfy Márton, iparoktatási főigazgató tudatta, hogy a miniszter a tanfolyamot engedélyezte. A tanfolyam beiratásai szeptember 1-én kezdődnek meg. Miután a tanfolyamra hallgatók csak korlátolt számban vevődik fel, a résztvevőknél szándékczók szíveskedjenek megütközni arra előjegyezésük. Az előjegyzések holnap-tól kezdve történnek az Aradi Kereskedők Köre titkári hivatalában, vagy pedig Meer Armin, a kör közmivvelődési osztálya igazgatójánál.

(—) Iskolai beiratások. Az aradi zsidó hitközség elemi fiú- és leányiskoláiba felveendő növendékek beiratása szeptember hó 1., 2. és 3. napján a. e. 9—12 óráig eszközöltek a fiúiskola I. emeleti dísztermében (Szent Péter tér 10. sz. a.) A növendékek tartoznak szülőik vagy gyámjuk kíséretében a beiratásnál megjelenni. Tandíjban: I. és II. osztályú növendékek után (v. l. 16 kor., III. és IV. osztályú növendékek 20 kor. fizetendő. Ezenfelül 60 fill. könyvtári díj és az orsz. tanítói nyugdíj-alap javára 20 fill. fizetendő. A beiratásnál az első félévi tandíj, nemkülönbben a fenn ebb részletezett 90 fillér azonnal egyszerre befizetendő. Tandíjmérés, vagy teljes elengedés iránti kérelem

szóbelileg a beiratás helyszínén terjesztendő elő. Somogyi Gyula dr., iskolaszéki elnök.

(—) Az állami felsőbb leányiskolának nem lévén még internátusa, vidéki leánykákat a leg gondosabb vezetés és ellátásra elvállal özv. Sváby Pálné áll. felsőbb leányiskolai tanítónő. Ellátási díj egész évre 700 korona. Zongora tanításért külön 120 korona. Hasszinger-utca 5. 2333

Ellopott szerelmes levelek.

Följelentés az aradi rendőrségen.

*

Egy aradi ifju és rokonszenves tisztviselő tegnap a következő följelentést tette a rendőrségen:

Tekintetes rendőrkapitányi hivatal!

Egyszerű, szerény törvényszéki tisztviselő vagyok. Soha nem gondoltam volna, hogy valamikor még a rendőrség segítségével fogom legbelsőbb szívbeli ügyeimet elintézni. Fájdalom, a világ tele van irigy gonosztevőkkel s így most detektívet kell igénybe vennem, hogy egy ismeretlen akasztófavárat, aki boldogságomra tört, hurokra kerítsek.

Tegnap ebéd után hazatértem lakásomba. A szobát nyitva találtam. Az a látvány, ami előttem tárult, egyszerűen vérfagyasztó volt. A szekrényemet, amíg a hivatalban voltam elfoglalva, valaki feltörte. Ruháimat, fehérneműimet, takarékkönyveimet a földre dobta. A rablónak ez a sok értékes zsákmány nem kellett. Hanem kellett neki egyéb. *Ellopta egytől egyig az én összes szerelmes leveleimet.*

Ez a vakmerő rablás hihetetlenül boldogtalanná tett engem, tek. rendőrkapitányság! Azóta nyugtalanul, háborgó, kétségbeesett gondolatokkal járok kelek! Nem bírom elképzelni, ki lehet az, akinek az én szerelmes leveleimre szüksége van. Mert ha közönséges rabló járt volna nálam, a pénzem, vagy a ruháimat csípte volna el. Így azonban bizonyos vagyok benne, hogy valakinek baja van az én legintimébb ügyeimmel és legföltettebb kincseim elrablásával akarja utját állani az én fűdösségemnek.

Most már minden és mindenki gyanus nekem, aki él és mozog ebben a városban. Lehet, hogy előttem ismeretlen vetélytársam van s a gazember azokban a szerelmes levelekben akarja a maga gyönyörűségét föltalálni, amelyeket az én ideáлом hoztam intézett. Ez a szentségtörés örületes izgalomba hoz s ha előttem volna, szeretném egy csapással agyonütni a nyomorultat. Vagy talán elarolja az én legföltettebb titkaimat azok előtt akik ezeknek a szerelmes leveleknek a megírásáról nem tudnak, mert nem volt szabad tudniok De az én zsentlemeni mivoltomat is koscára teszi, mert mit szólnak egy olyan fiatal emberhez, aki a hozzá intézett szerelmes levelet mások kezébe juttatja. Ez azonban semmi. A bitang tolvaj megrendítheti ő benne azt a szilárd hitet, melylyel eddig hozzám ragaszkodott, ha átadja neki a szerelmes leveleket, mondván:

— Ime, kisasszony, így őrzí meg a maga egyetlen ezeket a megbecsülhetetlen gyöngyszemeket!

A legörülelesebb pedig a dologban az, hogy sápadt sejtelmem sincs arról, ki lehet ez a tolvaj. Óh, ha az jut az eszembe, hogy talán ő bérrelt fel valakit s talán ő akarta visszaszerezni a leveleket, mert megbánta, hogy megírta azokat! Nem, ilyen súlyos csapást nem érdemeltem! De a női szív csapongó és állhatatlan s — hogy hasonlatot is mondjak — olyan mint az augusztusi verőfény: egy pillanat alatt elborul s ki tudja mikor mosolyog megint?

Minderre a sok kínos nehéz problémára pedig csak akkor nyerek biztos, megnyugtató választ, ha a tolvaj kézrekerül. Akkor mindent megtudok: tényleg van e titkos vetélytársam, nem lappang-e áruló

az én boldogságom mögött s igaz e mindaz, amit a szerilem örökkévalóságában eddig hittem. Kérem tehát a betörő kinyomozását és példás megbüntetését.

Green th. főkapitány a rejtélyes betörés ügyét Török Lajos rendőrfogalmazónak osztotta ki. A titűnő férfi nagy ambícióval fog hozzá a nyomozáshoz Gyilkosokat, pénzhamisítókat, csavargókat már felhajtolt eleget, olyan emberrel azonban, aki szerelmes leveleket lop, még dolga nem akadt. És talán ezt nem is fogja kézrekeríteni, mert a szerelmes leveleket még a legelvetemültebb rabló sem csapja a zálogházba. Ez igazán csak neki ér valamit, no meg annak, akitől elrabolta.

Ne bánts a magyart.

*

Egy román tanító igaztást pöre az aradi törvényszéken.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Az aradi törvényszék ma tárgyalta Popovics Demeter kuvini görög keleti román tanító bűnügyét, amelylyel a tanító fegyelmi bírósága Aradvármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya az év május tizenharmadikán foglalkozott. Popovics állam elleni igaztás vétségével volt vádolva és a fegyelmi választmány őt száz korona pénzbüntetésre ítélte. A törvényszék a mai fő tárgyaláson számos tanút hallgatott ki, ítélet hirdetésre azonban csak holnap délelőtt kerül a sor.

A vádirat szerint az 1906—7. iskolai évben Popovics Demeter több kuvini román szülő ama gyermekeit, akik a gyoroki magyar iskolában tanultak, többször megszegyenítette, csufolta, kigunyotta, az ő tanítása alatt álló gyermekeket pedig hasonló eljárásra buzdította. Midőn a szülők közül Vahár Nika és Bradin Nikolaj bejelentették nála, hogy gyermekeiket a gyoroki magyar iskolába iratták be, semmi rekedő gazembereknek nevezte őket.

Egy más alkalommal, 1906. év karácsonya előtt négy héttel törént, hogy a gyoroki magyar iskolából hazatérő gyermekek a kuvini község háza előtt találkoztak a Popovics Demeter tanítványaival és Popovics a növendékeit arra buzdította, hogy a magyar iskolából jövő gyermekeket csufolják és megverjék.

A gyerekek állítólag szót is fogadtak tanítójuknak, s a Gyorokról hazatérő iskolások fiukat rühes juhoknak „Ungur”-nak csufolták. A tanító továbbá a vizsgálati jegyzőkönyvek tanúsága szerint a gyerekeket arra tanította ki állítólag, hogy a magyar iskolába járó gyerekeket a következő versben csufolják ki:

Árpakenyér, zabgaluska,

Szaladj magyar, jön a muszka.

Egy más alkalommal pedig Popovics Demeter az ő osztályába járó gyerekeket felbuzdította arra, hogy verjék meg a gyoroki magyar iskolából hazatérő gyerekeket s mikor ez megtörtént, többek jelenlétében ezt mondotta:

— Így járjon Árpád egész nemzedéke.

Az ügyesség államellenes igaztás vétségé miatt emelt vádat Popovics ellen, akit Marsiu Jusztin dr. védett. A fő tárgyaláson Bittó József elnökölt, a vádat Szokolcsai Lajos kir. ügyész képviselte. A kihallgatott tanúk nagyobb része, különösen a magyar iskolába járó fiúk szülei, névszerint Bradin Atyim, Bradin Miklós, Vahár Nika és Dragan Nika terhelően vallottak, míg több tanu azt állította, hogy Popovics az inkriminált kifejezéseket nem használta és tanítványait a más iskolákba járó fiúk megtámadására sohasem buzdította.

A tárgyalás este nyolc óráig tartott. Az ítéletet holnap délelőtt hirdetik ki.

Anyák hóhéra.

Halálos „mütét”. — Egy aradi szülésznő üzelmei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

A kuruzsló szülésznők bűnös eljárásának ismét áldozata van. Egy jobb családból származó fiatal aradi asszony, Baumgartner Antal festő felesége egy ismert aradi szülésznőhöz fordult, hogy magzat-elhajtásában segédkezzék. A szülésznő, — akinek nevét a vizsgálat érdekében kénytelenek vagyunk egyelőre elhallgatni, — megoperálta a szerencsétlen asszonyt, kezelését azonban a mütét után elhanyagolta. A fiatal asszony szégyelt bajával orvoshoz fordulni s mire férje a szülésznő manipulációjáról értesülve, orvosért küldött, már késő volt: az asszony életét nem lehet megmenteni.

A rendőrség szigorú nyomozást indított és már házkutatást is tartott a szülésznőnél. A megkezdett vizsgálatot az ügyészség folytatja. Hír szerint több előkelő aradi család van kompromittálva, a kiknél a szülésznő hasonló esetekben működött közre. Annyi már most is megállapítható, hogy a bábaasszony keze alatt eddig több fiatal asszony halt meg.

A bűntény részletei ezek:

A haldekló vádjai.

Ifj. Baumgartner Antalné, egy aradi festő és rajzoló fiatal felesége e hó tizenharmadikán iszonyu kínok között meghalt. A fiatal asszony körülbelül tíz napig betegeskedett s ez idő alatt anyjának, Madarász Gábornénak lakásán feküdt; kijelentette, érzi halála közeledtét és anyjánál akar meghalni. Itt a beteg asszonyt számos nőismerőse látogatta meg, akik előtti többször elkeseredve fakadt ki:

— Az Isten verje meg azt a bábaasszonyt, az tett engem tönkre.

Mikor az asszonyok kérdezősködtek, hogy ki okozta a betegségét, Baumgartnerné egy aradi ismert szülésznőt nevezett meg, aki veszedelmes mütétet végzett rajta, hogy magzatát elhajtsa.

Mig az asszony betegen feküdt, a szülésznő is meglátogatta s ekkor Baumgartnerné az anyja és férje füle hallatára heves szemrehányásokat tett neki.

— Maga egy hanyag, vén disznó, itt hagy engem nyolc napig kinlódni és félem se néz.

Baumgartner azonban nem tudta, hogy miről van szó, mert felesége előtte titkolta a dolgot s csak halála előtt néhány nappal vallotta be férjének és anyjának is, hogy a szülésznőt már régebről ismeri és több ízben járt nála. A szülésznő rendszeresen kezelte őt és operációt is végzett rajta, hogy magzatától megszabaduljon, legutóbb azonban elhanyagolta és emiatt lett súlyos beteg.

A férj orvosokat hivatott, de a fiatal asszony nemsokára ezután a gondos kezelés dacára szörnyű szenvedések között e hónap 13-án meghalt.

A bábaasszony könyörög.

A család és a szomszédok egyaránt a szülésznőt okozták az asszony haláláért és a férj feljelentéssel fenyegetőzött. Mikor erről a szülésznő értesült, az elhalálozás napján felkereste Baumgartnerét. A házban csupán a férj, az elhunyt asszony anyja és nővére voltak. Baumgartner gyászjelentését irt, sógornője pedig a címekeket diktálta neki.

A szülésznő Madarásznéval bement a halottas szobába, amelynek ajtaja azonban nyitva volt és ezen keresztül kihaltatott a beszélgetés, amely a két nő között lefolyt. Az öregasszony kérdőre vonta bűnös tettéért a szülésznőt és azt mondotta neki, hogy ezt nem hagyják annyiban.

— Az Istenért, — kiáltott fel a szülésznő, — csak nem akarnak feljelentést tenni azért a rongyos öt forintért?

A bábaasszony itt arra célzott, hogy Baumgartnernél öt forintot kapott az operációért. Mindezt a férj is jól hallotta, de a súlyos csapástól megtörve nem lépett közbe és a szülésznő bántatlanul eltávozott.

A temetés tizennegyedikén volt. Ekkor a gyászoló közönség soraiban egészen nyíltan hangoztatták, hogy a fiatal asszony gyilkosa egyedül a szülésznő, aki már számos aradi család életét tette tönkre. Beszéltek nevekről is, így egy városi tisztviselőnek nemrég elhunyt nejéről határozottan állították, hogy az is a bábaasszony bűnös manipulációjának esett áldozatul.

A férj feljelentése.

Ezek a vádak és kijelentések a temetés alkalmával Baumgartnernek is a fülébe jutottak és az ismerősök rávették, hogy haladéktalanul lépjen fel a szülésznő ellen. A férj a temetésről hazajövet egyenesen a rendőrségre ment, ahol feljelentést tett a bábaasszony ellen magzatelhajtás és halált okozó súlyos testi sértés miatt.

Az eljárás nagyon lassan indult meg, s csak tegnap, hétfőn délután került sor az elhalt asszony exhumálására és felboncolására, amelyet Ausztervell László dr. és Posgay Lajos dr. törvényszéki orvosok végeztek a köztemető hullaházában. A nyomozó hatóság részéről a vizsgálóbíró helyettese, Lehmann Viktor dr. törvényszéki bíró jelent meg. A család tagjai közül pedig a halott agnoszkálása céljából Baumgartner Antal és Madarász Gáborné voltak jelen.

A fölbontott sír.

Mikor a koporsót felnyitották, borzalmas látvány tárult a férj és az anya szeme elé. A fiatal asszony arca iszonyatosan el volt torzulva, az orr, a szája, a szemek szinte összeolvadtak, úgy, hogy a halottat maguk a család tagjai sem ismerték fel.

Az öreg asszony rémesen sikoltzott: — Ez nem lehet az én leányom. A halott ruháiról és a koporsó felírájáról azonban konstatálták, hogy az elhunyt csakugyan Baumgartner Antalné, mire az orvosok megkezdték a boncolást, amely másfél órahosszat tartott. Az orvosok kétségtelenül megállapították, hogy a boldogtalan asszonyon operációt végeztek, anyamehét éles műszerrel keresztülyukasztották s az így támadt seb kezelését elhanyagolták, aminek következtében gyuladás keletkezett s ez okozta a halált.

Házkutatás a szülésznőnél.

A rendőrség tegnap házkutatást tartott a szülésznő lakásán és számos finom acél műszert talált, amelyeket bűnjelek gyanánt rögtön elkobzott. A műszerekről Posgay Lajos dr. úgy nyilatkozott, hogy azok alkalmasak a magzatelhajtásra. A rendőrség a mai nap folyamán az eljárás folytatása végett az ügyet áttette az ügyészséghez.

A férj nyilatkozata.

Tudósítónk felkereste az elhunyt asszony férjét, Baumgartner Antalt, aki jelenleg Balla Frigyes festőművész műtermében dolgozik. Baumgartner a következőket mondotta:

— Szegény feleségem egy aradi szülésznő kuruzslásának áldozata. Házasságunkból két gyermek született, amikor nőm ez év elején ismét áldott állapotba jutott. Ekkor én Budapesten tartózkodtam. Távollétemben nőm, szerencsétlenségére, találkozott március hóban a szobán levő bábaasszonnyal, aki őt arra biztatta, hogy vesse magát alá egy mütétnek, amelyet ő tíz koronáért elvállal. Meggyugtatta, hogy az operáció veszély nélkül és feltétlenül sikerrel jár. Feleségem engedett a rábeszélésnek és egy délután felkereste az asszonyt, aki lefüggönyözött szobában, gyertyatény mellett kínos operációt végzett rajta. A mütét ekkor csakugyan sikerült, nőm egy kissé gyengélkedett ugyan utána, de csakhamar erőre kapott. Én az egész dologról semmit sem tudtam, mert feleségem akkor eltitkolta előlem. Most, július hóban feleségem újból anyai öröknek nézett elébe. Az időtájbán valami időt összeeszküdtünk és én több hétig nem láttam otthon. Nőm ezalatt ismét a bábaasszonyhoz fordult, aki tíz korona honorárium fejében elvállalta a magzat elhajtását. Én csak a mütét után békültem ki feleségemmel és ő ekkor elmondotta nekem, hogy a szülésznő őt megoperálta s még most is kezel. Megrémülve parancsoltam rá, hogy ne merjen többé az asszonyhoz járni, mert a kuruzsló szülésznő keze alatt az életével játszik. Feleségem azonban azt mondotta, hogy a bábaasszony azt mondotta neki, ha tovább nem kezelte magát, meg fog halni. Így kénytelen voltam megengedni, hogy továbbra is eljárjon az asszonyhoz, aki azszal biztatta, hogy ez a kezelés is sikeres lesz. Körülbelül egy hónappal ezelőtt azonban nőm állapota hirtelen válságossá fordult, ágyban fekvő beteg lett és heves fájdalmakról panaszkodott. Hivatta a szülésznőt, ez azonban nem jött hozzá. Feleségem azt mondotta, hogy úgy érzi, meg fog halni és kért, hogy szállítsam őt át anyja lakására, ahol nyugodtan halhat meg. Átvittük tehát anyósom, Madarász Gáborné lakására. Ekkor én orvosért küldtem, aki nőmet gyógykezelté is, de javulás nem mutatkozott.

Egy hét múlva végre eljött a szülésznő is, akinek pedig a mütét után naponta kezelnie kellett volna feleségemet, mert az operáció

után még hosszas és gondos kezelés szükséges. Feleségem azsal vádolta, hogy tönkretette az életét. A szülésző erre sive fakadt és kérte nőmet, hogy ne vádolja őt semmivel, ő megtette kötelességét. E szóváltásnál jelen volt P. R-né, egy cipész felesége is. Időközben feleségem állapota egyre rosszabbodott és a hó tizenharmadikán meghalt. Miker nőm halála híre a szomszédok és a többi ismerősök között elterjedt, biztattak, hogy jelentsem föl. A temetés előtt való napon megjelent nálunk a szülésző és én jól hallottam, amikor anyósonnak könyörgött, hogy ne tegyünk ellene feljelentést. Másnap azonban, amikor a temetőből visszaérkeztünk, az ismerősök tanácsára a rendőrségen feljelentettem.

A többi bűnök.

A bűnös szülésző praxisában egyébként nem ez az első eset, amidőn magzatelhajtásra vállalkozott. Számos alkalommal segédkezet nyújtott ilyen esetekben és legutóbb is egy aradi varróleányt mentett meg a tiltott szerelem következményétől. Azok, akik ismerik a bábaasszony működését, azt állítják, hogy legutóbb két fiatal asszonyt földelt el hasonló manipulációk segítségével. A nyomozó hatóság kötelessége lesz a lelketlen asszony összes manipulációinak kiderítése, hogy elvegye méltó büntetését mindama vétkéért, amelyet annyi aradi család ellen elkövetett.

Garázdálkodó veszett macska.

Három aradmegyei embert megsebesített.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Az aradi királyi ügyészség szokatlanul érdekes ügyben indított most nyomozást. E rendelte annak a kikutatását, kinek a veszett macskája garázdálkodott tegnap a borosjenői főszolgabírótság területén lévő *Kissindia* községben, ahol a macska több embert életveszélyesen megsebesített.

Az úgyről ezeket írjuk:

Tegnap *Kissindia* nagy rémületet okozott egy veszett macska garázdálkodása. Nem tudni honnét, egyszerre csak az utcán termelt egy nagy fehér macska és legelőször a porban játszadozó hat esztendő *Irina* Stefán nevű román gyereket marja meg. Az állat a gyerek karját és arcát összekarmolta még pedig olyan erősen, hogy a macska elvesztette eszméletét.

A macska tovább haladva egyszerre csak az iskola előtt álló *Kornye* II. és tanítóra ugrott és az arcát összeharapdálta. A tanító erősen védekezett, de a dühös állat olyan ügyesen rontott rá, hogy minden védelme gyöngének bizonyult. A tanító erősen vérzett és gyorsan orvoshoz futott, aki konstataálta, hogy a macska vészett volt.

Ugyanazon a napon estefelé a veszett macska belépőzött Tamás Tódor napszámos udvarára és az udvaron, a nyoszolyán fekvő Tamást marja meg. Az állat olyan erősen belekapaszkodott a földmentes karjába, hogy lehetetlen volt leszakítani róla. A gazda rémes kiáltására előfutottak a szomszédok és miután a macskát elevenen nem tudták levenni a fajgató ember testéről, hát ott megfojtották és csak így tudták eltávolítani. Tamás sebe életveszélyes.

A veszedelmes állat hulláját *Székely* Áron nagyhalmági állatorvos boncolta föl s konstataálta a veszetséget. A három megmaradt embert a budapesti Pasteur-intézetbe vitték. A csendőrség jelentést tett a szerencsétlenségről az aradi ügyészségnek, mert olyan jelenségek vannak, mintha a macska elszabadulása a gazda nagyfokú gondatlansága következtében történt volna.

LOVAGIAS AFFER Szent-István miatt.

Képviselő és miniszteri fogalmazó öszszetűzése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 25

Sokféle ügyből támadt már lovagias affér: családi ügyekből, szerelemből, kártyából, politikából, de olyan históriája lovagias ügynek még aligha volt, mint amelyből kifolyólag most egy előkelő miniszteri fogalmazó párbajra hívott egy neves országgyűlési képviselőt. Az érdekes provokálást a *Politikai Értesítő* című köznyomatos jelenti ezekben:

Árkay Ferenc dr., a kereskedelmi miniszteriumban levő miniszteri fogalmazó ma *Hódy* Lajos dr. miniszteri titkár és *Hódy* Gyula országgyűlési képviselő útján provokáltatta *Benedek* János országgyűlési képviselőt.

A provokálás históriáját fővárosi tudósítónk így mondja el:

A Fiume közelében levő *Cirkventica* fürdőhelyen augusztus 20-án, Szent István király napján egy nagyobb, nagyrészt magyar vendégekből álló társaság beszélgetett a *Therapia* szálló teraszán. A társaságban voltak *Árkay* Ferenc dr. miniszteri fogalmazó és *Benedek* János képviselő is. Beszélgetés során szóba került Szent István napjának jelentősége is és *Benedek* János egyszerre csak így szólalt meg:

— *Szent-István király bizony vén hülye gazember volt!*

A képviselő a kifakadását a magyar kolónia nagy felzúdulással fogadta. *Árkay* dr. megbotránykorának kifejezést is adott ezekben a szavakban:

— *Ilyen nyilatkozatot Szent István királyról nem egy országgyűlési képviselőnek, de még egy sarki hordárnak sem szabad tennie.*

*Árkay*nek ezt a válaszát *Benedek* képviselő sem hagyta szó nélkül. Valami olyasfélét mondott, hogy senkinek nincs köze ahhoz, hogy ő egy történelmi alakról hogyan vélekedik. *Benedek* szavaira *Árkay* újra válaszolt, mire a képviselő még hevesebben támadt a miniszteri fogalmazóra. Az erős szóváltásnak végre is a társaság többi tagjai vetettek véget.

E szóváltás miatt *Árkay* dr. sértve érte magát és felkérte *Hódy* Gyulát és *Hódy* Lajos dr.-t, hogy provokálják nevében *Benedek* Jánost. A furcsa affér így most lovagias ellentézés állt föl.

Az est folyamán *Benedek* János országgyűlési képviselő a *MTI* útján a következő nyilatkozatot adja ki:

Benedek János országgyűlési képviselő kijelenti, hogy ő politikai megjegyzéseket tett ugyan bizalmas családi körben arról, hogy helyes a április 11-ét és augusztus 20-át nemzeti ünnepé nyilvánítani. Ő helytelenítette *István* király azon nézetét, hogy csak a több nyelvet beszélő ország lehet igazán nagy és hatalmas, de olyan kijelentést, hogy *Szent István* gazember volt, nem tett.

Homoszekszuálítás egy budapesti kaszárnyában.

Letartóztatott hadnagy.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 25

Botrányos szenzációja van egyik budapesti kaszárnyának. Egy előkelő családból származó fiatal hadnagy hőse a botránynak, aki szolgálati ideje alatt alantaisaival és fiatal tisztársaival fajtalanságokat követett el. A hadnagyot letartóztatták és a hivatalos vizsgálatot, mely eddigelő is megdöbbenő adatokat hozott felszínre, tovább folytatják ellene.

A nagy feltűnést keltő esetről fővárosi tudósítónk ezeket táviratozza:

A Pálffy téren levő *Radoszky* kaszárnyában a vasúti csapatokon kívül hídász katonák is vannak elhelyezve. A hídász zászlóalj hetedik századában, melynek parancsnoka *Lüttner* kapitány, szolgált *Csiky* László hadnagy, *Csiky* Kálmán városi tanácsos, műepytelmi tanár, volt szabadelvűpárti országgyűlési képviselő is, aki egy tavalyi botrány kapcsán egy időben sokat szerepelt az újságokban. Ez a botrány egy villamos kocsiában történt, ahol *Csiky* László kardjával súlyosan megsebesítette *Szabó* Antal miniszteri tanácsost, minek következtében az öreg ur hetekig kórházban feküdt.

Csiky Lászlóval az idő óta furcsa hírek kezdtek keringeni katonai körökben. Azt beszélték róla, hogy szívesen találkozik fiatal és szolgálatkés legényekkel és nem válogatja meg, hogy civil, vagy katona. Tisztársaival lassanként elhidegültek tőle, csupán egy fiatal hadnagy-társa, aki együtt is lakott vele a *Zsigmond* utcában, érintkezett gyakrabban *Csiky*vel.

Julius közepén azután egy nagy botrány belgaxolta a hadnagyról terjesztett híreket. Egy napon, mikor éppen *Csiky* László volt inspekción a kaszárnyában, az inspekción szabályban többen voltak vendégül: a fiatal hadnagy-barátja, egy másik katonatiszt és egy nő. Az utolsó zászlóalj egyik tisztje, ki az inspekción szabály közelében foglalatokodott, figyelmes lett a meglehetősen zajosan viselkedő katonákra és hosszú ideig figyelte őket s tanuja lett annak, hogy az inspekción szabályban *Csiky* és barátai erkölcselen üzelmeket folytatnak.

Csiky hamarosan észrevette a figyelő tisztet. S óváltás támadt közöttük, amely mind hevesebbé vált és szal végződött, hogy az utasztást arcul ütötte a hadnagyot. Másnap az eset kiudódott. *Csiky* feljelentették és néhány nap múlva le is tartóztaták. Kihallgatták, majd pedig a helyőrségi kórházba szállították.

A vizsgálat természetesen azonnal megindult a fajtalankodó hadnagy ellen. Egy hónapig a kórházban feküdt, most pedig várja az ítéletet.

MODALON ÉS MŰVESZET.

* Visszaemlékezés a kandalló mellett. Alig lehet pontosabban dolgot elképzelni, mint annyit, az *Uránia* színház műsorának Visszaemlékezés a kandalló mellett című képa mutat. Megható regény játszdék le, elragadó szép műlő keretében. Szerencsétlen családi tragédia után egyedül maradt a férj, akinek minden öröme az a bájos kis lány, aki szomorú magányát megédzetti. Ott ül a kandalló mellett és elábrándozik a múltban. Megelevenedik a múlt, megjelennek a múlt életének boldog jelenetei, látja magát mint szerelmes ifjút, mint boldog ölegényt, fiatal férjet, apát, aztán a rejtetes csalódás napjait; a külön

asszonyt csábítóival, amint összeomlik a boldog családi tűzhely, az asszony távozik, ő pedig magára marad elárvult gyermekével. Az utolsó fásis. Havas téli napon szegény asszony esik össze a hóban a kastély előtt. A felesége. Rettenetes a viszontlátás. A kis gyermek azonban kibékíti a szerencsétleneket és a visszaemlékezésből a boldog valóságra ébrednek.

KÖHOLMÁNYOK.

Beszélgetés a Mesterrel.

Amint a köpenicki Mester ma Aradra érkezett, a következő párbeszédet vittem véghez vele:

Én: Kedves MESTER! A bécsiek, ugy hallom, nagyon barátságosan fogadták a köpenicki kapitányt. Lásd, hogy is juthatott önnek eszébe a bécsi kirándulás. Azok az osztrákok jobban fáj-lalják a német hadsereg és a köpenicki közigas-gatás megcsufolását mint maguk a németek. Ugyebár itt Aradon egész más világ van. Mi művelt ma-gyarok elefedtünk mindent ami a múlté s szívesen látjuk a varieté színpadján. Már a fogadtatásból sejtheti, hogy ma estére minden jegyet elkapod-nak. Ugy tudom, hogy a Központi szálloda Salac-utcai kerítését is lebontják, mert nincs elég hely a kertben. De mit méltóztatik estig csinálni? Mivel tölti el a délutánt?

Voigt mester: Pardon, én nem az orfeumba jöttem. Az csak egy köpenicki forma. Nem akarok én itt senkit megtanítani arra, hogy mint lettem köpenicki kapitány. Ez is a trükkjeim közé tartozik. *Tanulni jöttem Aradra.* Beláthatja, hogy kalandomból örökké nem élhetek. A világ ma változatossgot akar. Utóvégre azt nem kívánhatom, hogy nekem is annyit gyűjtsenek, mint szintén híres honfitársamnak, Zeppelin generálisnak. A jövő évig va-lahogy eléldegélek a köpenicki dicsőségből, de két év múlva valami újat kell produkálni. Azt hiszem, itt önöknél találok ötletet és anyagot. Különbön is oly szívesen hívtak, miért ne jöttem volna?

Én: De mégis, mi a terve?

A mester: Ma délután három órakor már be-fogom bizonyítani, hogy érdemes volt Aradra jönni. A vasuton jövet Csábától Aradig kész volt a ter-veim, minden ki van dolgozva a legkisebb részlete-ig. Ha megtallgat, szívesen elmondom, mert én a sajtót igen nagyra becsülöm. Nekem jó szolgálato-kat tett.

Én: Oh kedves mester! Mi szívesen támogat-juk a lángelméket.

Voigt mester: Semmi hízélgés. Nem kell a világ bolondításához lángelme. Rögtön be fogja látni. Hallgasson csak rám. A vonaton, természetesen a gyorsvonat első osztályán együtt utaztam egy igen kedves öregebb úrral. Azt mondta Pestről jött, a ke-reskedelmi minisztériumban járt. Valami vashidak aszfaltozásáról volt szó, azt igazította el. Mindjárt sejtettem, hogy ez az önök szeretett főmérnöke lesz. Elmondotta, hogy sikerrel járt a pesti útja s kép-zeli milyen örömmel hallgatja majd a polgármester a referációját.

— Azzs pardon, ma nem is beszélhetek a druzsámmal, — mondta (s ekkor tudtomra adta, hogy a polgármestert is Lajosnak hívják) mert ma Lajos napja van s ilyenkor nem szokott a város házasa bejárni. Nagy muri lesz bizonyára a magya-rádi szóóban. Egyenesen oda kell mennem.

— Mi magyarok, nagy kegyelettel szoktuk megülni a Lajos napot, Kossuth apánk nevenapját.

— Akkor rendbe van gondoltam magamban, én ma délután három órakor aradi polgármester leszek. Miért ne? Ha voltam köpenicki kapitány, lehetek aradi polgármester is. A lépteim ugyan nem oly ruganyosak, mint az önök polgármesteré, de azt hiszem ezt nem veszik észre. A főügyészők szo-bájába beruhanó tolvajt se vették észre. Ez már így van maguknál. A városházán semmit se vesznek észre. Elküldöm a Jánost a vállalkozókhoz s meg-

üzennem nekik: jöhetnek már, a városi pénztár ki-fizeti a számláikat. Mit gondol, nem fog ez furorét okozni? Atiratot intézek a térparancsnoksághoz, amelyben komény hangon azt üzenem, hogy még felemelt viteldijakkal sem utazhatik katonák az autobuszokon. Képzelve, mint ájul el ámulatában a térparancsnok a soha eddig nem tapasztalt erőlyen? A tisztviselőimnek két havi előleget utalványozok drágasági pótlék helyett. Hadd legyen nekik is jó napjuk. A hálálkodó deputációt letujatom, ahogy ná-lunk katonáknál mondani szokás. A mészárosok üz-leleit egyszerűen becsukatom, a városi mészárszéket kinyitatom s egy kiló hus árát, mondjuk 50 fillér-ben állapítom meg. A vízdíjat szintén egyszerűen ugyan, de eltörölöm az aradi föld színéről. Hadd ke-verje minden korszmáros ingyen vízzel a borát. A csattanót a végére hagyom. Hogy méltónak mutat-kozzam az aradi tizenhárom városának polgár-mesteri székére, szervezek egy polgárorséget, ehhez csak ért a köpenicki kapitány, az élére állok, felve-zetem a várba, megostromoljuk a katonal fegyházat s kiszabadítjuk a bosnyák foglyokat.

A köpenicki kapitány Aradon.

Voigt mester föllép a Központi-szállodában lévő orfeumban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25

Még csak ma este érkezett Budapestre a köpenicki világszenzáció híres szereplője, Voigt mester és élelmes üzletemberek már is azon mesterkélnek, hogy a primadonnánál is híresebb öreg szélhámos-királyt Aradra hozzák.

Amióta a mesternek a német császár kegyelemből elengedte büntetése hátralevő részét, az impresszáriók egész raja lepte meg, hogy szerződtesse és világszerte ultra vigye. A minisztereknél és prima-donnáknál híresebb cipésmester egy ame-rikai vállalkozóval szerződött és először Berlinben akart fellépni. A német kor-mány azonban egész Németország terüle-tén tiltotta a köpenicki kapitány fellé-pését. Ekkor Voigt mester Bécsbe uta-zott, ahová szombaton érkezett meg. Mint világhírességekhez illik, inkognitóban uta-zott, de egy szemfüles újságíró mégis megleste és vasárnap kiírta a lapjában, hogy a bécsi Continental-szállodában la-kik. Ettől kezdve ezer és ezer ember to-longott a szálloda előtt és látni kívánták a szélhámosok fejedelmét. Voigt mesterrel a bécsi mulatók tulajdonosai tárgyalást kezdtek, de nem tudtak megegyezni, mert a köpenicki kapitány sokra becsüli magát és egy esti fellépéséért ezeröttszáz koronát kért. Ezt a horribilis összeget nem adták meg a bécsi mulatók. Voigt mester most egy budapesti nyári mulató tulajdonosá-val lépett alkura és ezer korona fellépési díjban meg is egyeztek. A mester ma estére jelezte megérkezését.

Ennek a föllépésnek híret olvasta a mai lapokban egy aradi fiatal kereskedő, akinek az az ötlete támadt, hogy a híres alakot be kellene mutatni az aradi publi-kumnak. Azonnal tárgyalásba bocsátkozott Rónai Jánossal, az aradi Központi szá-loda tulajdonosával és Rolanddal, az aradi „Modern Színpad” ötletes igazgatójával. A kereskedő kijelentette, hogy abban az esetben, ha Rónainak és Rolandnak szá-n-dékában van az orfeum számára leho-zatni a köpenicki suszterkapitányt, úgy ő Budapesten lakó ügyvéd bátyjával azon-nal megköteti a szerződést. Rónaiék ki-

jelentették, hogy a nagyértékű Voigt mes-ternek egy eszére hajlandók 300 korona föllépési díjat adni.

A kereskedő telefonice intézkedett, hogy bátyja kösse le az aradi orfeum számára Voigtot, aki a jelzett összegért valószínűleg le is jön Aradra.

A gróf és a szobaleány.

A züllött mágnás halála. — Vádol az anya.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 25.

Még vasárnap délután történt, hogy Budapesten, a Váci-ut és Havas-utca sar-kán Mikolai Pál 17 éves mechanikus a 3126. számú motorjával elütötte Vay La-jos gróf vívó-tanárt, székesfővárosi hiva-talnokot. A vigyázatlan mechanikust a rendőrség annak idején letartóztatta, mivel beigazolást nyert az a tény, hogy Mikolai nem tartotta be a rendőrség által előírt szabályzatokat. A súlyosan megsebesült gróf — mint fővárosi tudósítónk ma táv-iratozza — az éjszaka borzasztó kínok között meghalt a Rókus kórházban, ahová a mentők a szerencsétlenség után beszá-lították.

Egy fővárosi hírlapíró ma délután felke-reste az elhunyt gróf édesanyját, aki egy ódon kinézésű csendes házban, szerény buterzatu két szobás lakásban lakik. A falakat díszök-le-velek ékesítik, melyek Vay Lajos gróf vívó művészetének elismerésel. A grófnő a követ-kező érdekes dolgokat mondta el fiáról:

— Szerencsétlen flam idegességének és szőrhósszosságának lett áldozata. Amilyen dél-csg és dallás ember volt régebben, annyira megtörtén, szomorú gondolatokkal elfoglalva jár-kelt az utóbbi időben, anélkül, hogy tör-dött volna azsal, ami körülötte történik. Hogy pedig szomorúságának mi volt az oka, azt is elmondom, hadd tudja meg a világ, hogy ki tette tönkre anyagilag és egészséggileg szeren-csétlen fiamat. Lajos flam tizenkét évig boldog házasságban élt feleségével. Két évvel ezelőt egy cselédleányt hozott la-kásukra egy közeletű. Fiam és a cseléd-leány között hamar szerelmi viszony fej-lődött. Mi, ezt látva, a rendőrségnél kleszközöl-tük a leány eltoloncolását. Szegény flam azon-ban annyira belebolondult a leányba, hogy utána ment és visszahozta. Rákosfalván he-lyezte el, ahol a leány néhány nap múlva gyermeket szült. Eztől a pillanattól kezdve flam teljesen megváltozott. Kizte és felesége között napirenden voltak a családi jelenetek. Fiam egy napon otthagyta feleségét és hozám költözött. Az elhagyott asszony ekkor lefogal-tatta férje minden járandóságát, úgy, hogy flamnak semmije sem maradt. Minderre rá gerincbaja támadt. Három évig szoyidótt, be-tegségében s amikor felgyógyult, a városhoz jutott be díjnoknak 30 forint havi fizetéssel. Megrontója, a cselédleány ekkor is üldözte és teljesen hatalmába kerítette. Minden levélben durva hangon pézst követelt tőle és fenye-gőtözött. Az örökös zaklatás megörölte flam idegét és odáig juttatta, hogy miután első nejétől elvált, két héttel ezelőt vette feleségül volt szobaleányát. Az esküvő után nyomban hozám jött és azóta hosszabb időre nem is távozott tőlem.

Mind ezt — végül szavalt az asszony — azért kellett elmondanom, hogy végre a való-ság nyilvánosságra jusson.

Az apa merénylete.

Az üldözött leány.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 25.

Egy beteges idegzetű ember förtelmes bűnével foglalkozott ma a budapesti büntető törvényszék és kemény ítéletet hozott.

Rytkó Viktor budapesti cipésmester gyöngéd apai szeretettel nevelte föl egyetlen leányát. Mikor tizenhét éves lett a leány, az apa szeretete eltűnt és helyét a férfi szerelme foglalta el. A cipésmester szerelmi ajánlatokkal ostromolta tulajdon leányát, aki undorodással fordult el apjától.

Rytkó naponkint jeleneteket rendezett a családi tűzhelynél, végre is az anya úgy oldotta meg a förtelmes helyzetet, hogy a leányt elküldte hazulról. A cipész azonban elhatározta, hogy a leányát bármi úton is visszatérésre kényszeríti, s amikor kifogyott a presszionáló eszközökből, följelentette a leányt lopás címén, egyben kijelentette a felesége előtt, hogy visszavonja a följelentést, ha a leány visszaköltözik a szülői házba.

A följelentésnek sem lett foganatja, mire Rytkó rettenetes bosszura határozta el magát. Megleste a leányát és egy alkalmas pillanatban leöntötte vitriollal. A maró folyadék teljesen összeégette a leányt, aki felgyógyulása után az apja ellen súlyos testisértés büntette miatt följelentést tett.

A budapesti büntetőtörvényszéknek dr. Tholl bíró elnöke alatt ítélező tanácsa ma tárgyalta ezt az ügyet s három és fél évi fegyházra ítélték az apát.

A csavargó halála.

Négy napig temetetlen.

Hogy bánnak a halottal Kurticson.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Fölháborító botrány pattant ki abból a jelentésből, amit a napokban kapott a szomszédos Kurticsról az aradi királyi ügyészség. Egy csavargó gyanus körülmények között meghalt és négy napig engedték a pizsokban fetrengeni, amíg a holttest rothadásnak indult.

A különös botrány részletei a következők:

Pénteken reggel a Mladin Anna kurticsi vendéglősné udvarán lévő istállóban halva találták Szárics József 30 éves kurticsi csavargót. Száricsot a községben mindenki úgy ismerte, mint megrögzött alkoholistát és bizony nem sokan sajnálták a szülött embert. A hatóság kötelességszerűen megindította a vizsgálatot és jelentést tett a hirtelen halálozatról az aradi kir. ügyészségnek. Ugyanis a községben azt beszélték, hogy a csavargó nem természetes halállal mult ki.

Az ügyészség elrendelte a halott megvizsgálását, ami az istállóban meg is történt. A szemle megállapította, hogy nem történt bűntény, hanem Szárics szívszélhűdés következtében halt meg. Ecce az aradi ügyészség megadta a temetési engedélyt.

A temetés azonban késett. A szegény csavargó holtteste továbbra is ott maradt az istállóban és már rothadásnak indult, amikor az

előjáróság fölbredt álmából és elrendelte a halott elszállítását. Az egyszerűen szegényes és az egész községben megbotránkozást keltett, ahogyan a holttestet elszállították. *Takaró nélkül tették föl a halottaskocsira, amelyből lecsúszott a halott lába, a testéből pedig folytonosan csepegett a véres nedvesség.* Akik látták ezt a vágóhídi mintára történt halottszállítást, fölháborodásuknak adtak kifejezést. A különös látványnak sokan voltak szemtanúi, mert Szárics holttestét a forgalmasabb helyeken szállították el. A temetés hétfőn délután ment végbe. Kurticson tehát négy nap szakszerű ahhoz, hogy egy halottat elföldeljének.

Arany János szobra a Margit-szigeten.

József főherceg ajándéka.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Az Aradi Közlöny mai számában röviden megírtuk, hogy József főherceg a Margit-szigeten szobrot állíttat Arany Jánosnak. Erről Libits Adolf, a főherceg jószágkormányzója eseket mentta egy újságról:

— A királyi herceg legszebb gyerekkori visszaemlékezései közli sorolja azokat a napokat amelyeket Arany János mellett töltött el. Amikor istenben boldogult apja a királyi hercegnek a Margitszigeten tartózkodott, az öreg ur mindig a tölgyek felé irányította az utat, arra a helyre, ahol Arany János legszívesebben tartózkodott. *Itt kívánja felállíttatni József főherceg a nagy magyar költő szobrát.*

Amikor a költő közelébe ért a magasrangú csa'ád, a főherceg gyöngéd előzékenységgel mindannyiszor megkérdezte a gyöngé látsu költőt:

— Kedves Arany úram, nem háborgatjuk csöndes magányában?

A költő a hangot fölismerve, boldogan szót tett látogatói elé, akik gyakran szállodal szobájában is fölkeresték.

A megboldogult főherceg rendszeren nyelvészeti és költészeti kérdéseket tárgyalt Arany Jánossal. Valószínű, hogy a költő hagyatékában akadnak levelek a néhai József főhercegtől, a melyekben a magyar verselésről értekezik. A főherceg nemcsak a költőt tisztelte Aranyban, hanem különösképpen az előkelő jellemet és az erkölcsi tökéletességű puritán férfit. Ha Aranyról beszélt, ezeket szokta mondani:

— És aztán egy igazi magyar ember!

Ilyen, a költőt és embert tisztelő környezetben volt módjában a fiatal királyi hercegnek megszeretni a költőt magát, majd később annak munkáit, amelyek mindegyikéből az a kedély sugárzott ki, amely Arany János költészetét olyan napsugarassá teszi. Ma már a királyi herceg gyerekei is nagy szeretettel olvasják a Toldit és szavalgatják az Arany-balladákat. A főhercegsasszony Arany költeményének német fordítását rokonaihoz küldte Bajorországba.

Az újságról azután megkérdezte még az udvari tanácsost, hogy hová helyezik a szobrot és ki lesz, aki megfaragja.

Libits ezeket válaszolta:

— A szobor a „tölgyek” alatt fog állni. A fölírása ez lesz: Arany Jánosnak — József főherceg. A szobrot állíttatja Strobl Alajossal csináltatja meg a királyi herceg.

HIREK.

Csernoch püspök bérmutja Aradmegyében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 25.

Szeptember hó 10-én kezdi meg Csernoch János dr. megyés püspök bérmutási körútját az aradhegyaljai és alsóaradi esperesi kerületekben. A bérmutási utiterv a következő:

Szeptember 10-én este 7 órakor érkezés Borosbesbes-Buttyinba.

Szeptember 11-én Buttyinban reggel fél 8 órakor szentmise, utána bérmutás. Ide elvezetendők a menyházai hívek is. Délután 4 óra 15 perckor motoron Borosjenőre.

Szeptember 12-én Borosjenőn reggel fél 8 órakor szentmise, utána bérmutás. Délután 3 óra 19 perckor motoron Csermőre.

Szeptember 13-án Csermőn reggel fél 8 órakor szentmise, utána bérmutás. Délután 4 óra 8 perckor motoron Pankotára.

Szeptember 14-én Pankotán reggel 7 órakor szentmise, utána bérmutás. Délután 4 óra 31 perckor motoron Világosra.

Szeptember 15-én Világoson reggel fél nyolc órakor szentmise, utána bérmutás. Délután 4 óra 08 perckor motoron Ujszentannára.

Szeptember 16-án Ujszentannán reggel hét órakor szentmise, utána a fiúk és férfiak, délután három órakor a nők bérmutása.

Szeptember 17-én reggel 6 óra 22 perckor motoron, majd kocsin Fakertre, hol szentmise, utána bérmutás. D. u. 4 órakor kocsin Ujpanátra.

Szeptember 18-án Ujpanáton reggel fél nyolc órakor szentmise, utána bérmutás. Délután 4 órakor kocsin Glogovácra.

Szeptember 19-én Glogovácson reggel 7 órakor szentmise, utána bérmutás. Délután 4 óra 59 perckor motoron Gyorokra.

Szeptember 20-án Gyorokon reggel 7 órakor szentmise, utána bérmutás. A délután folyamán Ópaulison megbérmutatnak az ó és ujpaulisi hívek. Este 6 óra 26 perckor érkezés Máriaradnára, kocsin Lippára.

Szeptember 21-én Lippán reggel 7 órakor szentmise, utána bérmutás. Délután fél 5 órakor Máriaradnára.

Szeptember 22-én Máriaradnán reggel 7 órakor szentmise, közben két ferences szerzetesnek áldozópappá való szentelése, utána bérmutás.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 26-án az időjárás: Száraz, meleg.

— A honvédelmi miniszter Püstyében. Püstyéből táviratozzák: Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ma délelőtt Kossuth Ferenc látogatására ide érkezett. A két miniszter hosszabban tárgyalt egymással a folyó ügyekről.

— Megtiltott beszámoló. Vajda Sándor, a magyarigeni kerület országgyűlési képviselője — mint már megírtuk — beszámoló körutat tart kerületében. Vajda most Abrudfalván akarta beszámolóját elmondani, ezért népgyűlés tartására kért engedélyt. A járási főszolgabíró azonban a népgyűlésre nem adta meg az engedélyt s így Vajda sem tarthatta meg beszámolóját. A román képviselők körében az eset nagy fölháborodást keltett.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Mayer Árpád vajradíjakost ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztító az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhely kinevezte.

— Urhegyi Alajos bucsuzása. *Urhegyi Alajos*, az Aradról Budapestre helyezett tanár és festőművész tiszteletére az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat *pénteken*, augusztus 28-án este nyolc órakor a Millennium-vendéglő külön termében *bucsu-estét* rendez, a la carte vacsorával. Mindazok, akik a társulat tagjai, Urhegyi barátai és tisztelői közül a bucsu-estén résztvenni kívánnak, szíveskedjenek ezt Baray Aurél, a társulat pénztárosánál (Arad, József főherceg-ut. 3.) bejelenteni.

— Felfüggesztett előjáróság. Alsófehérmegye közigazgatási bizottsága mai ülésén felfüggesztette *Balászfalva* község előjáróságát és képviselő-testületét. A képviselő-testület összes tagjai románok. A felfüggesztés híre Balászfalván, melynek tűzoltó egyesületét a belügyminiszter nemrég szintén feloszlatta, óriási felháborodást keltett.

— Házasság. A közeli napokban fényes esküvő lesz Aradon. Mácsal Csernovics Diodor dr. és neje, szül. nádori báró Duka Olga urnő leányát, a bájos és nagyműveltségű Olgát Nemesóthi Szabó Marcell birtokos, az Edvard huszárezred szolg. kiv. főhadnagya, Nemesóthi Szabó Sándor nyug. kir. erdészeti felügyelő, birtokos és néhai neje, szül. kamlersteini Kamler Erzsébet urnő fia augusztus 29-én déli fél egykor Aradon a minoriták templomában ol-tárnok vezeti.

— Építik a vashidakat. Jelentettük már, hogy *Virág* Lajos városi főmérnök a napokban fölutazott Budapestre, kieszaközölni a földmívelési miniszteriumban, hogy a vashidak tervén ne tegyenek lényegesebb változást, ami által az építés majd gyorsabban megkezdhető. A földmívelésügyi miniszteriumban kijelentették a főmérnöknek, hogy a vashidak ügyét a legnagyobb jóakarattal kezelik és teljesítik a tervek meghagyására vonatkozó kérelmet. Így kilátás van rá, hogy a hid alapépítményeinek munkáját 8—10 nap múlva megkezdik.

— Taraba Sándorné temetése. A boldogtalan, s tragikus körülmények között elhunyt Taraba Sándorné iránt városunkban általános a részvétel. Temetése iránt már intézkedett a család. A szerencsétlen urinő holttestét holnap, szerdán délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra az Erzsébet királyné körút 5. számú gyászházából.

— A baksis ellen. A baksis olyan nemzetközi kifejezés, amelyet a világ minden nyelvén megértenek s amely mindenütt jogtalanul szerezett pénzt jelent. Olyan borra valóféle, amely inkább a veztegetés jellegével bír s nálunk is ép ugy gyakorlatban van, mint másutt. Fájdalom, még a hivatalos szobákban is. *Rákossy Gyula* mátkai rendőrkapitány ezért rendeletet adott ki ellene s az ő vezetése alatt álló hivatalból kilátja. Bizonyosan tapasztalat vezet arra, hogy figyelmeztesse a közönséget a baksis osztogatástól való tartózkodásra. Azt mondja többek között, hogy annak még a passzuskiállásnál sincs értelme. Az illető ha ósági közegnek kötelessége a járület azonnal kiállítani, de protekcióban senkit se részesíthet s hivatalos kötelessége teljesítéséért elfogadni, a közönségnek pedig borra való adni nem szabad.

— Aki Amerikából szökik Magyarországra. Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Stira* Henrik clevelandi (amerikai) bankárnál alkalmazásban volt *Törzs* Artur kassai születésű, 26 éves magánhivatalnok. Stira állandó őszekötötésben volt a Magyar leszámtoló és pénzváltó-

bank kassai fiókjával és többek között június 6-án fizetői jegyzéket küldött a banknak, hogy egy bizonyos összeget utaljon ki a kassai intézet a bankár több felének. Törzs behamiltott a jegyzékbe egy 10.500 koronás tételt, hogy ezt *Glück* Bertalan bírósági végrehajtónak fizessék ki Kisszebenbe. A bank kifizette az összeget és mikor az amerikai bankárt értesítette erről, kiderült a hamisítás. Törzs ekkor *Amerikából Budapestre szökött*. Megállapította a rendőrség, hogy június 20-án a Royal szállodában átvette a 10 és félszer koronát. *Glück* a rendőrség előtt kijelentette, hogy ő teljesen ártatlan, mert Törzs, aki rokona, már régebben is küldött neki fizetési jegyzéket azzal, hogy magyarországi adósságait törlessze. A rendőrség a védekezést elfogadta és Törzs ellen elfogató parancsot adott ki.

— Voigt kapitány megérkezett Budapestre. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Voigt cipész, a köpeniki kapitány ma délután elutazott Bécsből, miután az ottani orfeumokkal nem tudott megállapodásra jutni. Voigt *Rose* nevű impresszáriója társaságában Budapestre utazott, hova 9 óra 5 perckor érkezett meg a nyugati pályaudvaron. Voigt a London szállodában szállott meg és az uttól fáradtan pihenésre tért. Holnap megtekinti a fővárost és este vendégként lép fel az Amerikai Parkban. A nyugati pályaudvaron nagy néptömeg várta a köpeniki mestert, mert az esti órákban elterjedt érkezésének híre. Voigt a pályaudvaron elbeszélte, hogy *26 évvel ezelőtt már volt Budapesten, mert egy magyar leányt akart nőül venni*. A szepességben rokonai vannak, akiket meg akar látogatni. Később európai, majd amerikai körútra megy s a telet Amerikában tölti.

— Kigyuladt vonat. Makóról jelentik: Tegnap délután a csabai közraktárból *Mexőkovács* házára indult vegyesvonat motorkocsijához kapcsolt 4 teherkocsi, amelyek kenderrel voltak megrakva, ismeretlen okból kigyulladt. A kocsik teljesen elégték; a kár több ezer korona. Az utasoknak nem történt baja.

— Életunt urinő. Temesvárott egy urinő öngyilkos kísérletet követett el ma. Állítólag azért akart megválni életétől, azért üritette ki egy bajtásra a méreggel telt poharat, mert menekülni akart hálátlan emberek üldözése elől. Hogy mi igaz ebből a híresztelésből, azt a rendőrség lesz hivatva földeríteni. Az öngyilkos *Illyasevics* Gusztávné, született Molnár Hermina, néhai Illyasevics Gusztáv volt pénzügyi fogalmazó 43 éves özvegye, aki tegnap délután ecetben áztatott mákfőldatot ivott és súlyos belső sérüléseket szenvedett. A lakásán három levelet találtak. Az egyik levél borítékjára ez volt írva:

— Anyám, jöve! Délután fél egykor megittam a halált okozó italt.

A súlyosan sebesültet a kórházba szállították, ahol eddig nem lehetett kihallgatni, mert nem nyerte vissza eszméletét. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Tótok harca a csendőrökkel. *Posonyból* táviratozzák: *Magasfalva* községben vasárnap a tűzoltó ünnepélyen és táncmulatságon megjelent tót ifjak tót nemzetiségű szallagos kalapot viseltek. A csendőrök felszólították a legényeket, hogy vegyék le a szallagot kalapjaikról és mikor a felszólítás eredménytelen maradt, egyik csendőr egy legény kalapjáról letépte a szallagot. A nép ekkor annyira fenyegette a csendőröket, hogy azok végre *kénytelenek voltak fegyverüket használni*. Egysszer a levegőbe löttek, azután pedig a népet *szuronysegezéssel sértették*. Egy *Jorik* Ignác nevű földmives egy szuronytól *életveszélyes sebet* kapott. Miután a nép izgatottsága ekkor sem csillapodott, a főszolgabírósa ma még 25 csendőrt rendelt ki.

— „Jaj, meghalok!” Az öngyilkosság természetrajzához tartozik a nyilvánosság kizárása. A halálraszántak nem állanak pódiumra a nagyközönség elé, hogy mérget igyanak, revolvért süssenek magukra — az ilyen magánügyeket rendszeren biztos egyedülletben bonyolítják le. Ritkán ugyan, de meg-eaik, hogy a mulatozás mórórában, borozó társaságban nyul zsebébe az öngyilkosjelölt és pisztolydurranás vágja keresztül a vig zsvajt. Már itt is rikitó a kontraszt az önkéntes halál tragikuma és a dorbézolás bergözös bakanáliája között. Az az eset pedig, melyet elmondandók vagyunk, egyenesen komikus. Az egyik Kossuth-utcai vendéglőbe ma egy jobb munkásnének látszó, husz év körüli csinos szőke leány állított be. A vendéglőben jóformán senki sem volt, a szokatlan időben jött vendég azonban leült az egyik asztalhoz és bort rendelt. Amint a bort eléje tették, kis csomagot vett elő, annak tartalmát a borba töltötte és kiitta. A vendéglős hűledezve látta ezt, de megakadályozni nem tudta, oly gyorsan történt. Világos, hogy a nő öngyilkos lett. Rémülten várták, hogy nyomban holtan rogy le, de ahelyett sajtáságos dolog történt. Az öngyilkos felugrott az asztal mellől és szinpadí pá-tosszal kiáltott föl:

— *Jaj, meghalok!*

De nem halt meg, hanem az ajtóhoz futott és eltűnt az utcán. A meglepetésből magához tért vendéglős utána sietett, de már hírért hamvát se látta. A pohárban még maradt valami az italból, azt tehát átadta a rendőrségnek, ahol annyit megállapítottak, hogy a borba valószínűleg gyufaoldatot kevert a leány. Most aztán keresik, hogy ki volt és hova lett a furcsa öngyilkosnő. Mellesleg mondva, a módszer nagyon ajánlható olyan italkedvelőknek, akik *fizetés nélkül akarnak távozni*, mert az természetes, hogy a bor ezuttal kifizetetlen maradt.

— Elitélt leánykereskedő. Megirtuk mai lapunkban, hogy *Csillag* Mari békéscsabai asszonyt a rendőrség letartóztatta, mert egy leányt el akart adni egy aradi éjjeli mulatóhely tulajdonosának. A kihágási bíróság ma mondott ítéletet a lélekufár fölött és *Csillag* Marit 4 napi elzárásra meg 80 koronára, az éjjeli mulató tulajdonosát pedig 80 koronára büntette. *Csillag* Mari mindjárt megkezdte büntetését.

— Száznég éves asszony halála. Tegnap délután, alig néhány napi szenvedés után, meghalt *Temesvár* legöregebb asszonya, özvegy *Linszer* Izidorné, született *Grünbaum* Éva, *száznég éves* korában. A megboldogult egy házalónak volt az özvegye és saját bevallása szerint, hosszú életén át sohasem betegeskedett és még a legutóbbi napokig is a saját keresményéből tartotta fenn magát. Gyermekei már mind meghaltak, de van egy csomó unokája és még több dédunokája, akik mindannyian felnőtt emberek.

— Öngyilkos adótsízt. *Szabadkáról* táviratozzák: *Skanderovics* Ödön városi adótsízt ma délelőtt föbe ölte magát és meghalt. Tetőnek oka nagy nyomora.

— Modern szinpad a Központi szállodában. Ma mutatkozott be először a szép 6 leányból és egy szerecsenből álló világhírű *Sassini* csoport és bámulatos mutatványokkal egy csapásra meghódították a közönséget. Ezt a számot látni kell, mert ilyen női ensemble Aradon még ez ideig nem volt. Új dolgozat produkált a 3 *Bibetti* is. Sikerült bohózat a két feleség, melyen sokat kacagott a közönség. A műsor most oly elsőrendű és diszkrét, hogy akár melyik fővárosi orfeumnak díszere válna. Mint halljuk, *pénteken* lesz a közkedvelt komikus, *Möller* jutalomjátéka.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben *Vojtek* és *Weiss* nál Aradon. 191

TORVÉNYKEZÉS.

§ A dupla kréta. Egy szegedi vendéglős nem volt megelégedve azzal a hatósági tarifával, mely egy egy kiadó szoba árát huszonnégy órára egy korona husz fillérben állapította meg. Gondolt hát egyet s a kiadó szobák ajtajára kifüggesztett hivatalos tarifátáblát meghamisította. Az egyesből kettest csinált s így a szoba ára egy korona husz fillér helyett két korona husz fillér lett. Orlathamisítás büntette miatt került a szegedi törvényszék elé, mely a vád-

lottát hat hónapi börtönre ítélte. As jeltelt fő-
lebbesett.

Róza Sándor unokája Makón. Mntegy 8
hét előtt Makón elloptak Papp Imre gazdálko-
dóól egy kocsit és két értékes lovat. Horosnyl
Imre volt a lóktő, aki anyai ágon rokonság-
ban van a híres alföldi haramiavessérel, Róza
Sándorral. Akkor szabadult ki a börtönből,
ahol lopásért ült. E őte való nap Vásárhelyen
lopott, aztán Makóra ment. Ma olvasták fi-jére
a szegedi törvényszéken a bűnlajstromot. Nyu-
godtan hallgatta végig az ügyesség vádiratát
s bősmerie a terhére rótt eslekményeket. A
bíróság a megrögzött tolvajt négy évi fegy-
házra ítélte.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. A. Alváca. A kéreztelt hegyek az Erdélyi
Érchegeység csoportjába tartoznak.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Uj-Arad, augusztus 25.

Az időjárás szeszélyes. A levegő hol me-
leg, hol lehül. E mellett az eső újlag kísérlete-
sik, holott a csapadékból elég lenne. Igaz ugyan,
hogy újabb jelentősebb esőzészről nem szólha-
tunk, de ezután — jó darabig — egyáltalában
elmaradhatna az eső. A változékony időjárás
különösen a tengeri teljes megérésére kedve-
sőtlen. Egyéb kapás növények sokat javultak
az eső által, de ezek (répa, dohány, cikrok stb.)
is megelégtelék a bőséges csapadékokot.

A gabonaüzlet irándzata lanyha, az árak
hanyatlóttak.

A mal piacon elkelt:

8000 mm. buza 10:50—11—

500 mm. rozs 8:50—60

— mm. árpa 7:10—7:20

— mm. zab 7:10—7:20

— mm. tengeri 7:40—50

A gabonaárak 50 kilogrammonként koroná-
ban értendők.

Budapesti áru- és értéktézsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudóstása. —

Budapest, augusztus 25.

Kínálat kielégítő, vételkedv visszatartott árak.
Amerika háromnyolcaddal olcsóbb. 10 ezer mm. 5—10
fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza áprilsra . . .	11.42—11.43	11.40—11.41
Buza októberre . . .	11.11—11.12	11.10—11.11
Zab októberre . . .	7.95—7.96	7.89—7.90
Roszs októberre . . .	9.21—9.22	9.21—9.22
Tengeri májusra . . .	7.07—7.08	7.09—7.10

Zárul 5 órakor:

Centrák hitelrészvény 631.50

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 25. —

Fehér Kereszt szálloda. Mayer Aurél utazó
Temesvár. — Seiffer Armin utazó Budapest. — Ifj.
Csutak Lajos körjegyző és neje Temesd. — Páy
Gyula min. titkár Budapest. — Jankovics György
kereskedő Lippa. — Singer József utazó Budapest.
— Feigenstein Jenő utazó Győr. — Söffer Ede utazó
Budapest. — Szeicz Albert utazó Budapest. —
Böhm Sándor utazó Budapest. — Hoffmann Zsiga
utazó Budapest. — Elekes Mór m. kir. állatorvos
és neje Balázsfalva. — Berzovai István felügyelő
Nagyvárad. — Arnold József utazó Bécs. — Batori
Henrik utazó Bécs. — Reiszner György utazó Bécs.
— Veiszlie Mór utazó Bécs. — Neieráth Alfréd
utazó Bécs.

Központi szálloda. Kállay Iván utazó Budapest.
— Kopot Mór kereskedő Marosillye. — Petrovics
József kereskedő H.-Dobra. — Gerber Henrik utazó
Brád. — Párizs Pál mérnök Brád. — Lövinger
Jenő utazó Szeged. — Lukács Rezső utazó Buda-
pest. — Kalotai Sándor utazó Budapest. — Gab-
hart Gyula vetőmagvizsgáló Budapest. — Posser
Sándor utazó Szeged. — Maximovics György mérnök
Budapest.

Pannonia szálloda. Vajda Jakab dr. ügyvéd
Világos. — Szörényi Gyula dr. kir. járásbíró Allbu-
nár. — Tasehing János tanító és családja Vorseo.
— Kirilla Antal lelkész Sillingya. — Molnár Sándor
utazó Budapest. — Hauszinger Ernő utazó Budapest.
— Grosz Jakab kereskedő neje Lagos. — Vagner
János utazó Budapest.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca I. szám, Szabadságtér mellett.)

Páris.

Páris.

Műsor 1908. augusztus hó 26-án, szerdán:

1. A kíváncsi házmesterné. Bohózat. — 2. Rendőr-kutyák.
Szenzációs látványosság. — 3. Keresd meg a kenyere-
det. Bohózat. — 4. A fekete lelkű apa. Elettép. — 5.
Különös vendégek. Bohózat. — 6. A gonosz bandita.
Dráma. — 7. A szugori leánya. Bohózat, színes kép. —
8. Páris parkjai. Látványosság. — 9. Viszsaemlékezés a
kandalló mellett. Alomkép.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrássza

Előadások: Este 6 órától 11 óráig.

Előkészületen: Manon Lescaut.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III.
hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

NYILTTER.*

Taraba Sándor, folyam-mérnök, a ma-
ga, úgy az alólítottak, valamint a kiter-
jedt rokonság, ismerő: és barátai nevé-
ben, mélyen megtört szívvél jelenti, hogy
a felejtethetlen jó nő, gyermek, meny, só-
gorzó, nagynéne, unokatestvér, zokon és
jó barátó

Taraba Sándorné

szül. Hoschek Matild,

folyó évi augusztus hó 24 én, esti 9 óra-
kor délelőnek 46-ik s boldog házasságuk
23 ik évében, rövid szenvedés után a Min-
dénható rendelkezéséhez képest csendesen
elhunyt.

Az Istenben boldogult földi maradvá-
nyai folyó hó 26 án délután 3 órakor fog-
nak Erzsébet királyné körut 5. sz. gyász-
házból, a helybelli felső temetőben a csa-
ládi sírkertben örök nyugalomra helyez-
tetni.

Az engesztelő gyászmise-áldozat az
elhunytak lelki üdvéért folyó hó 27-én
délelőtt 9 órakor fog a helybelli fő. Mi-
norita atyák szentegyházában az egzek Urá-
nak bemutatni.

Aldás és béke poraira!

Arad, 1908. augusztus hó 24 én.

Özv. Hoschek Ferencné szül. Gyermek Emília, édes
anyja. Taraba Tivadár és neje szül. Novák Emma,
apósa, anyósa Török Gábor és neje szül. Taraba
Mária, Berecz Károly és neje szül. Taraba Margit,
Taraba József és neje szül. Kacsinka Katalin, Ta-
raba Vilmos és neje, Ifj. Taraba Tivadár, sógor és
sógornő. Hoschek Antal nyug. cs. és kir. őrnagy,
Scher Nándor és neje, Scher János, neje és csa-
ládja, Taraba Károly és neje, nagybátyjai, nagy-
nénjei. Kasszerer Károly, neje és családja, Kasszerer
Adolf, neje és családja, unokatestvérel. 2328

Csutak Károly és fia első temetés-rendző Intézete.
Arad, Szabadságtér 20.

Iskolai könyvek

használtak is

legjobban beszerezhetők az ősz-
szes helybelli és vidéki iskolák
tanulói részére

2761

Ingusz I. és Fia

könyv és iskolaszer kereskedésében

Arad, Weitzer J.-utca.

— TELEFON 517. —

Előjegyzések használt könyvek-
re már most elfogadtatnak.

Az „ALTVATER“ likörgyár
GESSLER SIEGFRIED

cs. és kir. udvari szállító

József főherceg ő fenségének kamarai szállítója

— BUDAPESTEN, —

Ajánlja 5923

„ALTVATER“ LIKÖRJÉT

és minden egyéb finom likörkészítményeit, vala-
mint a legutóbbi termésből ezüst üstben befőtt

MÁLNASZÖRPÖT.

Pénzének
ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor
egyenértékű hazai terméket sokkal ol-
csóbban kaphat.

Rövid ideig maradék elárusítás
a posztógyári raktárban
Leichner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17. sz. 791
Fiuk részére igen ajánlatos

Iskolakönyvek 1908/9-re.

Kerpel Izsó
könyv- és papirkereskedése
Arad, Andrassy-tér 20.
(Fischer Eliz-palota.)

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy üzletemben

Iskola- könyvek

az összes helybeli és vidéki tanintézetek részére az előirt legjobb kiadásokban, **tiszta és kifogástalan állapotban**

használtak is,
félárban
kaphatók.

Minden tőlem vásárolt tankönyv használhatóságáért szavatolok.

Az összes tanszerek,

u. m.: füzetek, rajztömbök, vonalzó, körzők, festékek, stb. elsőrendű minőségben, hazai készítményekben és nagy választékban vannak raktáron.

Az izz. ünnepekre való **makzók és imakönyvek**

üzletemben nagy választékban kaphatók. Igen jutányos árak. Gyors és pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri kiváló tisztelettel

KERPEL IZSÓ
könyv- és papirkereskedése
kölcsonkönyvtára és zenemű kölcsönzőintézete.

CSALÓ-

dik az, aki azt hiszi, hogy a csunya és rossz karban levő fogakat nem lehet hófehérre tisztítani, mert egy kísérlet mindenkit meggyőzhet arról, hogy a törvényileg védett és szabadalmazott

Nádler-féle „Hófehér“

fogtisztító-szer még a legelhanyagoltabb fogat és annak feketeességét vagy sárgaságát a leg-**rövidebb időn belül is hófehérre tisztítja.**

Az egészségre nem ártalmas, mert a „Hófehér“ fogtisztító-szer tisztán növény nedvekből vegyi uton van összeállítva. Egy üvegecske ára, mely 1—2 évre elegendő csak

1 korona 50 fillér.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl a feltaláló és készítő:

Nádler Lajos

2644 Arad, Andrassy-tér 20.

Főraktár: Vojtek és Weisz drogueria.

DEPILLOR HAJVESZTŐ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnöves alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ára utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ára utasítással 70 fillér.

Ovakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin“ szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

NEVER.

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban 241

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

ismerettség bízán

básztársra,
sevelőre,
Életvezetőre,
idővelőre,
szépre,
lapkára,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vínosellőre,
ker:őszre.

kulcsárra,
gazdasszonyra
szakácsnőre,
szonaleányra,
házi- vagy
Irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

bőrbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

Aki

eladni kíván

butort,
songorát,
borit,
gyümölcsöt,
fabonát,

fiületet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

mindeneket vétel vagy bérbevételei csél-
jából keresi;

Aki

vannamely állást betölteni kíván: legbisto-
sabbán ér csélt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetései

rovatait használja.

Iskolakönyvek

az összes iskolák számára régi és
új állapotban kaphatók Ingusz I.
és Fia könyvkereskedésében, Arad,
Weitzer János-utca, a Polgári fiu-
iskola mellett. 201

Egy megbízható árukézbesítő

állást nyer az Általános fogyasztási és termelő szövetkezetnél Ara-
don. 2829

Azonnal kiadó

egy 2 szobából álló garcon lakás,
mely irodának is alkalmas. Cim:
Andrássy-tér 16. 2830

Ügyes segéd,

ki a rőfösben is jártas és románul
beszél, alkalmazást nyer Weisz
Mórnál Székudvaron, ahová az
ajánlatok igényekkel együtt kül-
dendők. 2831

Intelligens

iskolás leánykák, uri
családnál teljes ellátás-
ra elfogadtatnak. A ház-
nál zongorahasználat is
Cim a kiadóban.

Vidéki

fogyasztási szövetkezet keres keres-
kedő segédet románul is beszélők
előnyben részesülnek. Cim a ki-
adóban. 2776

Kerestetik azonnall belépésre

egy gyakorlott ügyes **hirdetés**
szerező nemcsak jutalék hanem
fix fizetéssel is. Cim a kiadóban.

Középszkolai tanulók

teljes ellátást nyerhetnek. Német,
francia társalgás, zongora. Révay-
utca 3. 2824

Gyors- és gépirásban

jártas intelligens urak kerestetnek.
Ajánlatok a kiadó útján továbbít-
tatnak, „Gyors, de biztos jelíggel.

Házfeladás.

Biróilag jóváhagyott önkéntes árverés.

Boczkó-utca 6. számú sa-
rokház, az épülendő új vashid
tövében, amelyben 50 év óta
egy jóforgalmu vegyeskereske-
dés, korcsmahelyiség és 3 la-
kás van, folyó hó 28 ikán d. u.
3 órakor az igazságügyi palota
földszinti jobbra 48. sz. szo-
bába árverés alá kerül.

Felvilágosítást ad Rothstein
Mór fűszer és csemegekereske-
dése Szabadság-tér 3. 2084

841—1908. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a külvárosi utaknak 1175
köbméternyi területen leendő meg-
kavicsolásának elvállalása iránt
folyó évi augusztus hó 31-én d. e. 10
órákor árlejtést tart a városháza
földszinti kistermében.

Kikiáltási ár köbméterenkint
3 korona 20 fillér.

A kavicsolandó utak a követ-
kezők: Választó, Demeter, Nagy
Sándor, Kosár, Csutora, Kapa, Bo-
rona, Kasza, Sarló, György, Mi-
hály, Schweidel József, Török Ig-
nác és Ségába vezető utcák.

Bánatpénzzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapírokban a vá-
rosi pénzárba.

Az árlejtésen csak írásbeli
ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
nyújtandók be, s csak akkor
vétetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz letételére vonatkozó
pénztári jegy mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. sz.
szobában az árlejtést megelőzőleg
is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1908. évi augusztus 23-án
tartott üléséből.

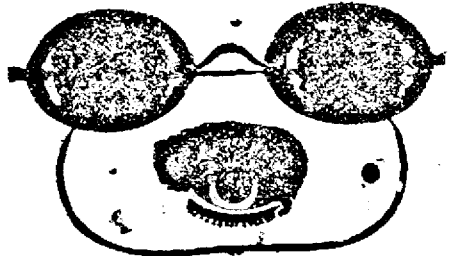
Gazdasági szék.

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK SAMU

órák és látászorok

Arad Andrássy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Élő és javít mindennemű órákat ké-
évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon
Raktáron tart mindennemű színházi látco-
veket a legkülömbözőbb kiállításban, leg-
finomabb lorgnettek, orrosipetők és szem-
üvegek, arany, ezüst, nickel és tekerő-
boka csont keretekben, legjobb üvegekbe:

• Nagy raktár sűrűségi fokmérők
ben, ber, must és szesz részére, te-
vábbá mindenféle hőmérők, minden-
nemű kivitelben.

Szemüvegek és orrosipetők or-
vosi rendelet szerint azonnali ké-
szíttetnek.

Breger J. Arad,

elsőrendű kivittli üzlet halak, baromfi,
zöldség ujdonságok, gyümölcs, dinnye és
finom szállókban az „Orsovai halhoz“

Szabadság tér 4. sz.

Városi és megyei telefon 615. — Szombaton zárva.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy f.
hó 30-tól kezdve minden csütörtökön élő
dunai és balatoni vízben uszó hal kapható.
Megrendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Uradalmi nemes faj dinnyék. Asztali
gyümölcs, valamint mindenféle fűszeráru
kapható.

Veszek uradalmi dinnyét, gyümölcsöt
és szállót akármilyen mennyiségben. Fi-
nom szállót a kertben csomagolom és
onnan szállítom. 2574

Akar Ön nősü'ni?

Fel vagyunk hatalmazva hölgyek-
től (köztük olyanok is, kik tör-
vénytelen gyermekkel, vagy testi
hibával bírnak) 5000—500.000 ko-
rona vagyonnal, hogy nekik meg-
felelő férjet keressünk. Csakis olyan
urak, (ha vagyontalanok is) jelent-
kezzenek, akiknek komoly szándé-
kuk van és mi sem áll utjában
egy esetleges gyors házasságot
kötni — az írjon a következő címre:
L. Schlesinger, Berlin 18 2492

Steckenpferd- Bay-Rum

a legkiválóbb hajvíz

Bergmann és Társa Dresden és Teschen a/E.,
amely kitünő szer fejkörpa ellen, valamint a haj
idő előtti őszülése és hajhullás ellen. E szer elő-
sugítja a hajnövést és igen erős szer a reumatik-
us fájdalmak ellen. 2 és 4 kor. üvegekben kap-
ható a gyógytárakban, drogueriákban, illatszere-
kereskedésekben és borbélyüzletekben. 2273

Feltűnő ujdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyárának festékével.